

Krizė ES gyvulininkystės sektoriuje

2010 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl krizės ES gyvulininkystės sektoriuje

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2010 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl bendrosios žemės ūkio politikos ateities po 2013 m.¹,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. rugsėjo 7 d. rezoliuciją dėl sąžiningų ūkininkų pajamų: veiksmingesnė Europos maisto produktų tiekimo grandinė²,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 5 d. rezoliuciją dėl veiksmų plano dėl gyvūnų gerovės 2006–2010 m. analizės ir įvertinimo³,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi daugelio ES gyvulininkystės ūkių gyvybingumui šiuo metu didelę grėsmę kelia šie veiksniai:
- didėjančios sąnaudos, pvz., kylančios degalų ir trąšų kainos,
 - didelės ES taisyklių laikymosi sąnaudos,
 - didėjanti trečiųjų šalių importo konkurencija,
 - priklausomybė nuo trečiųjų šalių tiekiamos pašarų žaliavos,
 - pastaruoju metu kylančios grūdų kainos, ypač dėl nenumatytų klimato sąlygų ir neigiamo spekuliacijos ir kainų kitimo poveikio,
 - mažos ūkininkų už mėsos produktus gaunamos kainos,
- B. kadangi Europos gamintojai turi laikytis pačių griežčiausių pasaulyje reikalavimų, susijusių su maisto sauga ir kokybe, aplinkos apsauga, gyvūnų sveikata bei gerove ir darbo sąlygomis, kadangi laikantis šių itin aukštų standartų smarkiai padidėja Europos gamintojų gamybos sąnaudos ir jų konkurencingumas trečiųjų šalių gamintojų atžvilgiu pablogėja,
- C. kadangi dėl dabartinės krizės gyvulininkystės sektoriuje gali gerokai sumažėti mėsos gamyba visoje Europos Sąjungoje, o dėl šios priežasties atsiras sunkių padarinių ne tik kainoms, bet ir apsirūpinimui maistu ES, ir padidės priklausomybė nuo importo,
- D. kadangi Europos Sąjunga yra itin priklausoma nuo iš trečiųjų šalių importuojamų sojos

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0286.

² Priimti tekstai, P7_TA(2010)0302.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0130.

pupelių ir kukurūzų ir kadangi bet koks šių produktų tiekimo nutraukimas dėl nedidelio neleistinų genetiškai modifikuotų organizmų kiekio turi labai didelį finansinį poveikį Europos pašarų pramonei ir gyvulių augintojams (pavyzdžiui, patiriami 1 milijardo eurų nuostoliai, jei tiekimo sutrikimas trunka šešis mėnesius),

- E. kadangi importuoti produktai iš trečiųjų šalių užima vis didesnę Europos Sąjungos rinkos dalį ir dėl to spaudimas gyvulininkystės produktų rinkos kainoms dar labiau didėja,
- F. kadangi pasaulinė mėsos ir kitų gyvulininkystės produktų paklausa ateinančiais dešimtmečiais didės dėl augančio pasaulio gyventojų skaičiaus ir didėjančios perkamosios galios, ir dėl to įsigalės vadinamoji vakarietiška dieta,
- G. kadangi dėl gyvulininkystės sektoriui būtinų didelių investicijų šis sektorius yra itin pažeidžiamas krizių rinkoje atvejais,
- H. kadangi kai kuriose naujose valstybėse narėse labai nedaug ūkininkų gyvulininkystės sektoriuje gavo tiesiogines išmokas ir todėl jiems sunkiau laikytis griežtų Europos standartų, kuriems užtikrinti reikia didelių investicijų,
- I. kadangi kiaulių ir naminių paukščių sektoriai negauna tiesioginės paramos pagal BŽŪP, neturi minimalios socialinės apsaugos sistemos, kuri sumažintų rinkos nepastovumo poveikį, ir turi laikytis griežčiausių ES aplinkos apsaugos ir gyvūnų gerovės taisyklių,
- J. kadangi skirtumas tarp vartotojų mokamos kainos ir gamintojų gaunamos kainos gerokai išaugo,
- K. kadangi pirminių produktų gamintojus varžo jų produkciją perkantys stambūs tarptautiniai perdirbėjai ir mažmenininkai ir jiems gamybos išteklius teikiančios stambios tarptautinės tiekimo įmonės,
- L. kadangi maži gyvulininkystės ūkiai ES yra neatskiriamai susiję su ekonomika Europos kaimo vietovėse ir teikia didelę naudą aplinkos apsaugos požiūriu ir kadangi daugelis jų yra mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, kur nėra perspektyvių gamybos alternatyvų,
- M. kadangi padėtis jautienos sektoriuje yra glaudžiai susijusi su raida pieno sektoriuje, nes 60 proc. ES raudonosios mėsos produkcijos gaunama iš melžiamų karvių,
- N. kadangi ES pieno sektorius nuo 2007 m. susiduria su nepaprastu rinkos nepastovumu, dėl kurio pieno gamintojai patyrė nuostolių ir sumažėjo pajėgumai tvariai gaminti kokybišką maistą Europos vartotojams,
- O. kadangi iš Komisijos turimų maisto produktų tiekimo grandinės duomenų matyti, kad būtinas didesnis skaidrumas ir reikia daugiau informacijos apie gamybą ir rinkos raidą,
 1. ragina Komisiją ir Tarybą užtikrinti tinkamą BŽŪP finansavimą po 2013 m., kad būtų garantuotas visų ES ūkininkų, įskaitant gyvulių augintojus, gyvybingumas; todėl pabrėžia, kad reikia užtikrinti sąžiningą valstybių narių ūkininkų konkurenciją;
 2. ragina Komisiją skubiai pradėti taikyti veiksmingas ir lanksčias rinkos priemones gyvulininkystės sektoriuje ir nustatyti priemones, kurių reikia neigiamam spekuliacijos ir kainų kitimo poveikiui apriboti visame žemės ūkio sektoriuje;

3. ragina Komisiją naudotis esamomis rinkos priemonėmis siekiant sumažinti dabartinę krizę kiaulienos sektoriuje ir kituose gyvulininkystės sektoriuose;
4. atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą iki lapkričio mėn. pabaigos konkurso būdu perduoti naudoti 2,8 mln. tonų grūdų, kurie šiuo metu saugomi intervenciniuose sandėliuose;
5. ragina Komisiją pasiūlyti rinkos priemonių, kuriomis būtų užtikrintas tinkamas pašarinių grūdų tiekimas; mano, jog visuose grūdų sektoriuose reikėtų taikyti minimalios socialinės apsaugos sistemą taikant minimalią kainą konkursų sistemai;
6. ragina Komisiją imtis reikalingų veiksmų siekiant kovoti su nesaikingu spekuliaciniu Bendrijos ir pasaulio rinkose, būtent pagal naują direktyvą dėl finansinių priemonių;
7. prašo Komisiją pasiūlyti lanksčias rinkos priemones, kuriomis Sąjungai būtų užtikrintos sąlygos greičiau reaguoti į kritines situacijas, įtraukti į Bendrą bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentą (186 straipsnis);
8. pritaria, kad reikia neatidėliotinai pradėti taikyti vadinamąjį Europos Sąjungos baltymų planą, pagal kurį būtų skatinama auginti baltymingus ir ankštinius augalus, kuriems galėtų tekti svarbus vaidmuo mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą;
9. reiškia didelį susirūpinimą dėl dabartinio trąšų rinkos konsolidavimo, dėl kurio daugelyje nacionalinių rinkų susidarė tokia padėtis, kai iš tikrųjų yra tik vienas tiekėjas ir nėra jokios konkurencijos; todėl ragina Komisiją paprašyti konkurencijos tarnybų atlikti tyrimą ir imtis reikiamų veiksmų, kad būtų užkirstas kelias kainų nustatymui ir piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi;
10. prašo Komisiją didėjančios konsolidacijos sąlygomis užtikrinti, kad, atsižvelgiant į tai, jog energijos ištekliai ir trąšos yra itin svarbios žemės ūkio gamybai ir apsirūpinimui maistu, laisva rinka egzistotų ir gamybos sąnaudų sektoriuje;
11. prašo Komisiją įgyvendinant būsimą BŽŪP reformą atsižvelgti į ypatingą tam tikrų gyvulininkystės sektorių, pvz., ganyklinių galvijų mėsos gamybos sektoriaus, pažeidžiamumą ir į nesažiningais sąlygas, kuriomis jie konkuruoja su trečiosiomis šalimis;
12. prašo Komisiją apvarstyti galimybę įgyvendinant būsimą BŽŪP reformą taikyti specifines priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad intensyviu gyvulių auginimu užsiimantys ūkininkai, taikantys tvarios gamybos sąlygas, neprarastų ES paramos;
13. ragina Komisiją sustiprinti priemones, kurias taikant teikiama pagalba gyvulininkystės sektoriui mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse;
14. ragina Komisiją aktyviai siekti supaprastinti ir sumažinti biurokratinę našą, tenkančią ūkininkams gyvulininkystės sektoriuje;
15. mano, jog būtina Europos Sąjungoje sukurti pasaulinių rinkų tendencijų prognozių priemonę;
16. prašo Komisiją ir valstybes nares atsižvelgti į dideles sąnaudas, patiriamas laikantis gyvūnų gerovės teisės aktų, ypač todėl, kad šios sąnaudos neįtraukiamos į pardavimo

kainas; taigi ragina Komisiją užtikrinti, kad, siekiant užkirsti kelią nesąžiningai konkurencijai, iš trečiųjų šalių importuojami gaminiai atitiktų ES gyvūnų gerovės standartus; pabrėžia, kad kiaulienos ir paukštienos sektoriai ateinančiais metais turės laikytis dar griežtesnių reikalavimų negaudami finansinės paramos iš Europos Sąjungos;

17. ragina Komisiją įvertinti naujų gerovės taisyklių taikymo ekonominį poveikį ir pabrėžia, kad prieš rengiant naujus teisės aktus turėtų būti užtikrintas tinkamas esamų bendro pobūdžio arba konkrečių taisyklių laikymasis;
18. mano, kad pirminių produktų gamintojus „slegia“ aukštos išteklių kainos ir žemos vartotojų kainos, kurias lemia stiprios perdirbėjų, mažmenininkų ir išteklius tiekiančių įmonių pozicijos maisto tiekimo grandinėje, todėl jie negali visiškai pasinaudoti išaugusiomis parduodamos produkcijos kainomis;
19. ragina Komisiją pasiūlyti stiprinti visų gyvulininkystės sektorių gamintojų organizacijas, kad šių sektorių atstovai galėtų geriau derėtis dėl savo gaminių kainos atsižvelgiant į gamybos sąnaudas;
20. prašo Komisiją užtikrinti, kad veiksmai, kurių ji imasi prekybos ir žemės ūkio srityje, vienas kitam neprieštarautų, ir ragina pripažinti, jog reikia suderintų tikslų, kurie užtikrintų prekybos pažangą ir tuo pat metu garantuotų tvarią Europos gyvulininkystės sektoriaus ateitį;
21. ragina Komisiją visapusiškai ginti Europos gamintojų interesus dvišalėse derybose dėl prekybos su MERCOSUR šalimis ir kitomis trečiosiomis šalimis ir vengti bet kokių lengvatų, kurios galėtų kelti pavojų ES gyvulių augintojams;
22. ragina Komisiją užtikrinti teisinį aiškumą dėl sojos ir kukurūzų importo iš trečiųjų šalių pradėjus taikyti praktiškas ribas atsitiktiniams genetiškai modifikuotiems organizmams, kuriems dar nesuteiktas leidimas Europos Sąjungoje, tačiau kurie yra svarstomi mokslininkų;
23. prašo Europos Komisiją persvarstyti šiuo metu taikomą neatrajotojų pašarų iš mėsos ir kaulų draudimą ir įvertinti galimybę panaikinti apribojimus taikant sąlygas, kurios užtikrintų aukščiausio lygio maisto saugą;
24. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.